

TÜRMOB

TÜRKİYE SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLER
VE YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLER ODALARI BİRLİĞİ
(UNION OF CHAMBERS OF CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS OF TURKEY)

2023/3. DÖNEM SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK SINAVI

SERMAYE PİYASASI MEVZUATI SINAVI SORULARI

17 Aralık 2023 - Pazar 18.00-19.00

Uyarı ! [1] Cevaplama öncesi, sorularda eksik sayfa ya da basım hatası bulunup bulunmadığını kontrol ediniz ve gerektiğinde sınav görevlilerine başvurunuz.

[2] Cevap kâğıdı üzerine, "not talep eden ifadeler" veya "cevap dışında herhangi bir şey" yazılması yasaktır. Bu kurala aykırı davranan adayların kâğıtları değerlendirme dışı bırakılacaktır.

[3] Sınav soruları 13 Aralık 2023 tarihli mer'î mevzuata göre hazırlanmıştır.

SORULAR

Soru 1 – Sermaye Piyasası Kanununda geçen "Borsa" kavramını açıklayarak, borsaların kuruluş ve faaliyete geçme süreçleri ile borsaların fonksiyonlarını kısaca anlatınız. **(40 Puan)**

Soru 2 – Sermaye Piyasası Kanununda, aracı kurumların, kurucu ortaklarından aranan şartları maddeler halinde yazınız. **(30 Puan)**

Soru 3 – Sermaye Piyasası Kanununda, idari para cezası yaptırımına tabi tutulan eylemleri maddeler halinde yazınız. **(30 Puan)**

Başarılar dileriz.

SINAV KOMİSYONU CEVAPLARI

Soru 1 – Sermaye Piyasası Kanununda geçen “Borsa” kavramını açıklayarak, borsaların kuruluş ve faaliyete geçme süreçleri ile borsaların fonksiyonlarını kısaca anlatınız.

Cevap 1- Borsa kavramı; anonim şirket şeklinde kurulan, sermaye piyasası araçları, kambiyo ve kıymetli madenler ile kıymetli taşların ve Kurulca uygun görülen diğer sözleşmelerin, belgelerin ve kıymetlerin serbest rekabet şartları altında kolay ve güvenli bir şekilde alınıp satılabilmesini sağlamak ve oluşan fiyatları tespit ve ilan etmek üzere kendisi veya piyasa işleticisi tarafından işletilen ve/veya yönetilen, alım satım emirlerini sonuçlandıracak şekilde bir araya getiren veya bu emirlerin bir araya gelmesini kolaylaştıran, bu Kanuna uygun olarak yetkilendirilen ve düzenli faaliyet gösteren sistemleri ve pazar yerlerini ifade etmektedir.

Borsaların kuruluş ve faaliyete geçme süreçleri birbirinden ayrılmış olup borsaların kuruluşuna Kurulun uygun görüşü üzerine Cumhurbaşkanı tarafından karar verilirken, faaliyete geçmeleri Kurul iznine bağlanmıştır.

Diğer taraftan Sermaye Piyasası Kanunu gereğince, borsaların kamu tüzel kişisi yerine özel hukuk tüzel kişisi olarak yapılanmaları öngörülmüş olup kuruluş izni verilebilmesi için, borsalar ve piyasa işleticilerinin;

- Anonim şirket şeklinde kurulmaları,
- Paylarının tamamının nama yazılı olması,
- Paylarının nakit karşılığı çıkarılması,
- Sermayelerinin Kurulca belirlenen miktardan az olmaması,
- Kurucularının veya borsa veya piyasa işleticisi üzerinde doğrudan veya dolaylı olarak önemli etkiye sahip olan ortaklarının 44 üncü maddede yer alan şartları taşımaları,
- Esas sözleşmelerinin bu Kanun ve ilgili düzenlemelerde yer alan hükümlere uygun olması gerekmektedir.

Borsalar, borsada işlem görmesi kabul edilen menkul kıymetlerin, alım satımının kendilerinin belirlediği kurallara göre düzen içinde yapılmasını sağlayan, burada teşekkür eden fiyatların ilanına yetkili, tüzel kişiliğe haiz kurumlar olup borsaların en önemli fonksiyonu likiditeyi sağlamak ve uzun vadeli yatırımların finansmanını kısa vadeli tasarruflarla sağlamaktır.

Bununla birlikte, ekonominin göstergesi olma ve itibar sağlama fonksiyonlarını da ilave edebiliriz. Aynı şekilde, borsa, o ülkenin yakın, orta ve uzun vadeli ekonomik durumu ile ilgili beklentileri de yansıtır. Bu yönüyle, geleceğe yönelik tahmin yapmaya yarayan veri setini de sunar.

Borsanın itibar sağlama fonksiyonu, borsada işlem gören şirketlerin, o borsaya girişte aranan kriterleri (ki buna kotasyon kriterleri denir, belirli ekonomik büyüklüklere ulaşıldığını gösterir) sağladığını göstermesinin bir sonucudur. Borsalar, kendi bünyelerinde işlem gören araçların ihraççısı konumundaki şirketlerin ülke çapında tanınmasını da sağlar.

Borsanın bir başkan önemli fonksiyonu ise, piyasanın düzenlenmesine katkı sunmasıdır. Borsalar hem öz düzenleyici kuruluş olarak kendi üyelerinin meslek kurallarını düzenler, hem de gerek kotasyon koşulları gerek borsa işlemlerine ilişkin kuralları ile sermaye piyasası hukukunun oluşumu ve gelişimine katkı sağlar.

(40 Puan)

Soru 2 – Sermaye Piyasası Kanununda, aracı kurumların, kurucu ortaklarından aranan şartları maddeler halinde yazınız.

Cevap 2-Aracı kurumların kurucu ortaklarının;

a) Müflis olmaması, konkordato ilan etmiş olmaması ya da hakkında iflasın ertelenmesi kararı verilmiş olmaması,

b) Faaliyet izinlerinden biri Kurulca iptal edilmiş kuruluşlarda, bu müeyyideyi gerektiren olayda sorumluluğu bulunan kişilerden olmaması,

c) Sermaye Piyasası Kanununda yazılı suçlardan kesinleşmiş mahkûmiyetinin bulunmaması,

ç) 14/1/1982 tarihli ve 35 sayılı Ödeme Güçlüğü İçinde Bulunan Bankerlerin İşlemleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve eklerine göre kendileri veya ortağı olduğu kuruluşlar hakkında tasfiye kararı verilmemiş olması,

d) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı beş yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, bilişim sistemini engelleme, bozma, verileri yok etme veya değiştirme, banka veya kredi kartlarının kötüye kullanılması, suçtan kaynaklanan mal varlığı değerlerini aklama, kaçakçılık, vergi kaçakçılığı veya haksız mal edinme suçlarından mahkûm olmaması,

e) Gerekli mali güç ve işin gerektirdiği dürüstlük ve itibara sahip bulunması şarttır.

(a) bendinde belirtilen şartlar, iflasın kaldırılmasına, kapatılmasına veya konkordato teklifinin tasdikine ilişkin kararın, (b) bendinde yer alan şartlar ise buna ilişkin kararın kesinleşme tarihinden itibaren on yıl geçmesi hâlinde, bu fıkranın uygulamasında dikkate alınmaz.

Aracı kurumların tüzel kişi kurucu ortaklarının da doğrudan veya dolaylı olarak şartları Kurulca belirlenecek önemli etkiye sahip ortakların da birinci fıkrada yer alan şartları taşıması zorunludur. **(30 Puan)**

Soru 3 – Sermaye Piyasası Kanununda, idari para cezası yaptırımına tabi tutulan eylemleri maddeler halinde yazınız.

Cevap 3- Sermaye Piyasası Kanununun 103 ve 104. Maddelerinde, idari para cezası yaptırımına tabi tutulması öngörülen eylemler şunlardır;

1-Kurul düzenlemelerine aykırı hareket edilmesi (SPKn md:103/1),

2-Pay alım teklifi yapma yükümlülüğüne uyulmaması (SPKn md:103/3)

3-İhraççıların yönetim kurulu üyelerinin ve diğer yöneticilerin, ihraççının çıkardığı sermaye piyasası aracında gerçekleştirdikleri alım satımlardan elde ettikleri kazancı, ihraççıya verme yükümlülüklerini ihlal etmeleri (SPKn md:103/4),

4-Pasif/ihmali surette gerçekleştirilen örtülü kazanç aktarımı (SPKn md:103/6)

5-Kendilerinden talep edilen bilgi, belge, açıklama ve süresi içinde hiç veya istenen şekliyle vermemek veya eksik, gerçeğe aykırı, yanıltıcı nitelikte vermek veya açıklamalarda bulunmak veyahut Kurul ya da ilgililerin görevlerini yapmalarını engellemek veya zorlaştırmak (SPKn md:103/7)

6-Kurula gerçeğe aykırı, yanıltıcı nitelikte bilgi, belge vermek veya açıklamalarda bulunmak suretiyle gereksiz olarak Sermaye Piyasası Kanununun 88'inci maddesi uyarınca denetim yapılmasına neden olmak (SPKn md:103/8)

-Piyasa bozucu eylemler (SPKn md:104) **(30 Puan)**